

3 Skovpolitik for Brønderslev kommunes skove

Kommunens overordnede målsætninger for de 15 skove kommer til udtryk i en Skovpolitik, denne er et vigtigt styringsredskab til at tilrettelægge hvad der skal ske i skoven på både kort og lang sigt. Skovpolitikken kommunikerer hurtigt og præcist til skovfogeden hvad Kommunens ønsker er, som så kan tilrettelægge driften i skoven herefter. Ligeledes er skovpolitikken interessant for den engagerede del af skovens publikum, som med denne kan blive klogere på hvad der ligger til grund for de tiltag der sker i skoven.

Ved certificeringen af Kommunens skove, følges der årligt op på om der er overensstemmelse mellem de opstillede målsætninger for skoven og den aktuelle skovdrift.

Hovedmål: Skovene skal give publikum gode og varierede naturoplevelser og skovbilleder. Det opnås bl.a. ved i vidt omfang at give naturen mulighed for at udfolde sig med vekslende farver, dufte mv. Skovdyrkningen skal ske på et højt fagligt niveau, således at der tillige produceres gavntre af god kvalitet og tages hensyn til beskyttelse af grundvandet. Skovenes sundhed, stabilitet og evne til klimatilpasning tilgodeses i træartsvalget og dyrkningsmetoderne. Derfor anvendes hovedsageligt hjemmehørende træarter. Arbejdet hen imod opfyldelsen af målene kontrolleres gennem de danske PEFC og FSC certificeringssystemer for bæredygtig skovdrift. Målene skal nås under overholdelse af de til enhver tid gældende aftaler mellem stat, regioner og kommuner om at reducere pesticidanvendelsen.

Delmål:

- Løvskov:** Løvskovene dyrkes hovedsagelig som blandingskov. Der foretages ikke renafdrift. Naturlig opvækst kan som regel benyttes i de etablerede løvskove. Derfor anvendes plantning stort set kun hvor der ønskes træartskift. Plantning foretages som hovedregel med hjemmehørende løvtræarter. Nåletræ eller ikke hjemmehørende løvtræarter anvendes kun når særlige natur-, skovdyrknings- eller publikumsformål ønskes opnået. Der bevares i passende omfang døende og døde løvtræer af hensyn til hulrugende fugle og flagermus. Ved beslutning om bevaring tages hensyn til publikums sikkerhed ved færdsel i skoven. Bøgerøller (= bøgeroller) er mangestammede bøge, som regel af uregelmæssig form. De er ofte resultat af stævningsdrift eller græsning, men kan også skyldes glemte museforråd (musebøge) eller glemte plantebundter. De betragtes som kulturminde, som beskyttes. De findes fortrinsvis i Sødalen Plantage.
- Nåleskove:** Nåleskovene omlægges gradvis til hovedsagelig løvskov, som bedre kan opfylde hovedmålene. Derfor sker nyanlæg, underplantning, randforyngelse og efterbedring hovedsageligt med hjemmehørende løvtræer. Der foretages ikke renafdrift.
- Erstatningsskove:** De tidligere juletrækulturer i Flauenskjold Byskov og Gerå Skov er udlagt som erstatningsskov for ophævet fredskovspligt i et område af Margrethelund Plantage ved Dronninglund. De er derfor efter krav fra Skov- og Naturstyrelsen under omlægning til løvskov. Dette sker ved plantning, ved udnyttelse af naturlig

- opvækst og ved selektiv udtynding. Erstatningsskovene kan i en periode fortsat levere grønt og juletræer til kommunale formål.
- Hundeskov:** En del af Gerå Skov og det meste af Frederikshave Skov er indrettet som hundeskov, hvor hunde (på ejernes ansvar) kan gå løse. Skovene er indhegnet og forsynet med hundeposer og affaldsstativ. Hundeskove anses for et godt tilbud til borgerne og en god mulighed for at begrænse forekomsten af løse hunde i naturområder.
- Krat:** Et krat skal danne en frodig blanding af buske og evt. træer og skal give indtryk af vild natur i et mindre område af en skov. Krat kan tilgodese børns leg og evt. danne biotoper, som er sjældne i højskoven. Nogle skovbryn fungerer tillige som krat.
- Urørt skov:** Nogle områder med meget dårlige vækstvilkår får lov at være urørt skov i en længere årrække. Da træproduktionen er ganske lille, består den urørte skovs værdi især i et indhold af ualmindelige biotoper. Den urørte skov er vanskelig at trænge ind i uden for vej eller sti. Dens værdi for den almindelige skovgæst vil derfor især være dens usædvanlige udseende, herunder at den opfattes som vild natur. Bymosen er udlagt som urørt skov. Det samme gælder Gerå Skov afd. 140b, d og e samt 141 c.
- Spiselige frugter:** Det er ikke et højt prioriteret formål at tilbyde spiselige frugter i skovene, men naturligt forekommende arter og sorter af fuglekirsebær, hassel, mirabel mv. anvendes gerne, når de er velegnede til at indgå i en påtænkt bevoksningssammensætning.
- Jagt:** Brønderslev Kommune anser jagtudlejning for – under de rette omstændigheder – at kunne være et værdifuldt fritidstilbud til borgerne. Derfor er jagten udlejet i de skove, hvor natur- og naboforhold tillader det, og hvor jagt kan foregå uden væsentlige gener for andre brugere af skovene. Jagtlejen er 0 kr. Til gengæld skal der foretages vildtpleje, nyuddannede jægere skal tilbydes at komme gratis med, og der skal anvendes skovpatroner. Jagten er lejet ud i Søheden Plantage, Hulknøse Plantage og Geraa Skov. I Melholt Plantage er alene rævejagten lejet ud. Udlejningen administreres ved hjælp af særlige, tidsbegrænsede jagtlejekontrakter.
- Stier og veje:** Stiers fremkommelighed sikres ved sidebeskæring og slåning. Fritrumsprofil langs veje vedligeholdes. Veje og stier ryddes og jævnes efter skovarbejde, således at de er bekvemt fremkommelige. Almindelig vedligeholdelse foretages af Vej & Park. Reetablering efter skovarbejde påhviler skovadministrationen. Anlæg af særlige stier til f.eks. ryttere eller mountainbikes kan kun muliggøres gennem særlige projekter med støtte fra fonde el. lign. Kommunale skove er underkastet andre økonomiske vilkår end f.eks. det private skovbrug. Der regnes ikke med forrentning. Dette indebærer i Brønderslev Kommune, at der kun kan foretages forbedringer af veje, læggepladser m.v. hvis udgifterne kan holdes inden for et meget kortsigtet budget, typisk et år el-

ler en enkelt hugst. Det kan under disse forudsætninger være økonomisk fornuftigt eller nødvendigt at foretage hugster med usædvanligt lange udkørsler i stedet for at lave forbedringer eller nyanlæg i infrastrukturen.

Andre mulige løsninger kan være at leje rettigheder på tilgrænsende marker, at anvende køreplader eller at benytte frostperioder.

- Grøfter:** Grøfter vedligeholdes af hensyn til skovenes infrastrukturer og naboforhold, samt for at forebygge forsumpning af områder, hvor der dyrkes skovtræer, som kræver velafvandet bund. I øvrigt iagttages certificeringskravene til etablering / reetablering af fugtige eller våde områder. Vedligeholdelsen foretages af Vej & Park.
- Inventar m.v.:** Inventaret skal fremstå velholdt, så det indbyder til at blive anvendt efter hensigten. Anskaffelse og vedligeholdelse foretages fortrinsvis af Vej & Park.
- Affald:** Tømning af skraldespande og opsamling af henkastet affald foretages således, at skovene opleves som fri for generende affald.
- Kæmpebjørneklo:** Der foretages bekæmpelse i henhold til kommunens indsatsplan.
- Beskyttelse:** Alle kommunens egne skove er fredskov.

Geografi: Brønderslev Kommunes Skove omfatter 120 ha fordelt på 15 skove. I driftsplanen findes lister og kort over skovene. Der findes desuden parkområder under driftsområdet Vej & Park, som ligner skove. Disse er omfattet af kommunens parkpolitik.

Bemærkninger til de enkelte skove:

Serritslev Plantage

- Formål:** Om skovens historie: Se afsnit 1.1.1 i planteksten. Skoven er i udpræget grad en bynær skov, som derfor bør give afvekslende naturoplevelser for alle og legemuligheder for børn. Skovens videre udvikling er uproblematisk, bortset fra 12e. 12e er det eneste område med nåletræer (ædelgran fra 1950 samt lidt lærk). Afdelingen er meget vindudsat og præget af det stormfald, som for få år siden skabte 12f. Nåletræerne sår sig selv, og der er ligeledes lidt selvsået bøg. Det er ønskeligt, at de selvsåede træer kan udvikle sig tilstrækkeligt til at bevare bevoksningen uden plantning, men med gradvis fjernelse af svækkede og døde nåletræer. Spørgsmålet overvejes ved årlig gennemgang i lyset af udviklingerne i selvsåningerne og i skovens (u)stabilitet.
- Stier:** Da skovens stier benyttes som smutveje, er det vigtigt, at deres fremkommelighed forbliver god.
- Vejbehov i afd. 10:** Efter udtynding (beskæftigelsesarbejde) af litra a + b i sommeren 2009 er der ikke akut behov for forbedring af vejforholdene. Effekterne blev båret ud til det centrale græsareal, hvorfra de er kørt bort med traktor og vogn.

Flishåndteringsplads: Syd for afd. 14a er der på Hjørringvej en meget stor P-plads, som Vej & Park undertiden anvender til håndtering af vejmaterialer. Den kan udmærket anvendes til håndtering af flis. Der er et langsgående spor gennem 14 a, som er blevet næsten farbart efter uddynding i sommeren 2009. Der er mindre end 200 meter fra P-pladsen til kanten af afd. 13.

Grindsted Plantage

Formål: Om skovens historie: Se afsnit 2.1.1 i planteksten. Grindsted Plantage ligger ganske tæt ved kommunens største by, Brønderslev, med ca. 10.000 indbyggere. Da terrænet og bevoksningsforholdene er afvekslende, og der både er søer, græsplæner, bålplads og stor parkeringsplads, er den meget besøgt af publikum. Det er derfor vigtigt, at skovdriften tager vidtgående hensyn til publikums interesser. Dette medfører bl.a. at bøgebevoksningerne ikke underplantes, men udvikles til "søjlehaller". Det er ligeledes af hensyn til skovens brugere og naboer, at Brønderslev Kommune har besluttet, at der ikke drives jagt i skoven. Mod nordøst grænser skoven op til en lignende skov, som hører til Brønderslev Forsyning, som har vandboringer i skoven. Ved drift af Grindsted Plantage er det derfor vigtigt at tage særlige hensyn til vandindvindingsinteresserne. Dette sker bl.a. ved at kommunens skovdrift er pesticidfri.

Veje og stier: Der er desværre også uønsket publikumsaktivitet i skoven, idet det åbenbart er tiltrækkende at køre derind i bil. For at begrænse kørslen holdes vedligeholdelsen af nogle gennemgående veje på et lavt niveau. De kan derfor ikke bære lastbiler. Det medfører forholdsvis høje udkørselsomkostninger fra den vestlige del af skoven til aflægningspladsen ved Plantagevej.

Hulknøse Plantage

Formål: Om skovens historie: Se afsnit 3.1.1 i planteksten. Skoven indeholder 31% løvtræ, men på grund af mange og store nåletræbevoksninger er den umiddelbare publikumsoplevelse, at der er tale om en nåleskov. Skovdriften vil derfor lægge vægt på at forøge andelen af løvtræ, bl.a. ved at forynge ældre ædelgranbevoksninger ved randforyngelser fra nord eller øst. Skovdriften vil desuden tage hensyn til de omfattende fredninger af gravhøje, hulveje og den sjældne vår-kobjælde, hvis voksested (32b) ikke må tilplantes.

Fredninger: Gravhøjene ryddes jævnlige for opvækst. Skovdriften søges indrettet således, at hulvejene kan erkendes som kulturspor. Vår-kobjældens voksested søges holdt i en lysåben tilstand, som egner sig for den fredede plante, selv om planten ikke er registreret på stedet de senere år.

Veje og stier: Der er et tæt net af veje og stier i skoven, samt god plads til aflægning ved Hulknøsevej og Røverstuen.

Søheden Plantage

Formål: Om skovens historie: Se også afsnit 4.1.1 i planteksten. Skoven indeholder 31% løvtræ, men da det meste befinder sig på kulturstadiet, er den umiddelbare publikumsoplevelse, at der er tale om en nåleskov. Skovdriften vil derfor lægge vægt på at

- forøge andelen af løvtræ ved hjælp af skærm- og randforyngelser.
- Skoven Er Din:** Projekt "Skoven Er Din" blev startet i Søheden Plantage, men er nu udbredt over hele Brønderslev Kommune. Søheden Plantage indtager dog stadig en særlig rolle i projektet, som derfor også i særlig grad tilgodeses i plantagen. Der er skovbørnehave og bålhytte og nogle børneinstitutioner har fået tildelt særlige områder at boltre sig på. Børn deltager desuden i små plantnings- og fældningsopgaver.
- Gammel grusgrav:** En tømt grusgrav i nordøsthjørnet er under reetablering med vintereg og skovfyr, som først skal skabe skovklima, og derefter skal danne grundlaget for, at "Skoven Er Din" udvikler en oplevelsesrig skov med lysninger, stier og spændende planter.
- Ny grusgrav?** Region Nordjylland er i færd med at udarbejde en ny råstofplan, og vil formentlig udlægge ca. 6 ha som nyt indvindingsområde. Brønderslev Byråd har dog flere gange truffet beslutning om, at kommunen ikke ønsker råstofgravning, men skov / natur i området.
- Veje og stier:** Der er mange gode veje og stier i skoven. "Skoven Er Din" har afmærket og vedligeholder en natursti med små informationstavler om livet i skoven. Desuden er der afmærket motionsstier, som er knyttet til et stisystem i den tilgrænsende statsskov. Der blev i 2010 etableret en lastbilvendepads i afd. 41n. Hermed vurderes behovet for infrastruktur at være dækket i overskuelig tid.

Kristianshåbsvej

- Formål:** Skoven er etableret som et beskæftigelsesprojekt og med det formål at forbedre Flauenskjolds grønne struktur. Der er især tænkt på læ, dæmpning af vejstøj og legemuligheder for børn. Skoven er derfor tæt og etageret.
- Driftsform:** Mellemskov, hvor under- og mellemetagen holdes tæt ved stævninger, og hvor overetagen (fortrinsvis vintereg) består af afmærkede hovedtræer, som så vidt muligt opstammes til ca. 6 meter.
- Veje og stier:** Se afsnit 5.3.3. i planteksten.

Erik Ruds Vej

- Formål:** Som Kristianshåbsvej.
- Driftsform:** Som Kristianshåbsvej.
- Veje og stier:** Se afsnit 6.3.3. i planteksten.

Flauenskjold Byskov

- Formål:** Skoven er etableret som beskæftigelsesprojekt og til produktion af juletræer (nordmannsgran). Denne produktion er nu ophørt, og skoven er erstatningsfredskov med klausul om, at den skal konverteres til hovedsagelig løvskov. Herudover anvendes skoven til rekreation, idet det er den største bynære skov ved Flauenskjold.
- Driftsform:** Skoven er i 2010 udtyndet som et flisprojekt. Konverteringen til lysåben løvskov foregår ved, at der fortrinsvis fjernes nåletræer ved tyndingerne og udelukkende anvendes løvtræ ved plantning.

Veje og stier: Der er bilfast vej og plads umiddelbart uden for skoven. Der er et omfattende stinet og et bredt, tværgående ubefæstet spor inde i skoven. Se i øvrigt afsnit 7.3.3 i planteksten.

Dorf Byskov.

Formål: Skoven er etableret som beskæftigelsesprojekt og til produktion af juletræer (nordmannsgran). Denne produktion er nu ophørt, og skovens funktion er primært rekreation for voksne og leg for børn.

Driftsform: Konvertering til lysåben løvskov idet der fortrinsvis fjernes nåletræ ved tyndinger og udelukkende anvendes løvtræ ved plantning. Der er i 2010 foretaget motormanuel udtynding.

Veje og stier: Se afsnit 8.3.3 i planteksten.

Bymosen

Formål: Urørt skov.

Driftsform: Siden etableringen har der kun været hugget ammetræer i skoven. De sidste 20 år har skoven været urørt bortset fra bekæmpelse af kæmpebjørneklo iht. kommunens bekæmpelsesstrategi.

Veje og stier: Der går en kommunal grusvej tværs gennem skoven. Der er ingen stier.

Anlægget i Agersted

Formål: Skoven er et nærrekreativt område for Agersted, først og fremmest for skolens børn og for spejderne. Såvel skolen som spejdergrunden grænser op til skoven.

Driftsform: Højskov. Det tilstræbes at tilføre variation i skovbrynene. Driften skal tage hensyn til junglestien, som vedligeholdes af Vej & Park.

Veje og stier: Se afsnit 10.3.3. i planteksten.

Frederikshave

Formål: Nærrekreativ skov for Hjallerup By. Størstedelen af skoven blev i 2010 indhegnet og indrettet som hundeskov, hvilket har medført et meget stort besøgstal.

Driftsform: Skoven er etableret som beskæftigelsesprojekt og til produktion af juletræer (blågran). Denne produktion er nu ophørt, og skoven er under konvertering til løvskov ved hjælp af stribevise foryngelser.

Veje og stier: Se afsnit 11.3.3. i planteksten.

Hegelyskoven

Formål: Nærrekreativ skov inde i Hjallerup By. På grund af beliggenheden er skoven meget besøgt, og den er et af de mest foretrukne udflugtsmål for byens børneinstitutioner.

Driftsform: Lysåben parkagtig egeblandingsskov med lysninger. I lysningerne vokser lyng, blåbær og/eller græs.

Veje og stier: Der er fine vej- og stiforhold i skoven.

Rævdal Skov

Formål: Nærrekreativ skov inde i Dronninglund By. Skoven er meget besøgt, bl.a. af mange skolebørn på vej til eller fra Dronninglund Skole og Idrætsanlæg samt Dronninglundhallerne.

Driftsform: Gammel blandet løvskov på fugtig bund, som drives naturnært og plukhugstagtigt. Løvtræerne forynges naturligt. Der er en ik-

- ke ubetydelig undervækst af kristtorn, og en lille holm af grandis producerer lokalt en betydelig underskov.
Der er et stort biologisk potentiale, som bl.a. understøttes ved at lave spættetræer af høje stubbe af store gamle løvtræer.
- Sikkerhed: På grund af de mange gamle træer og de mange skovgæster holdes særligt øje med risikoen for nedfald af knækkede eller døde grene. Der gribes ind med forebyggende beskæring eller fældning efter konkret vurdering af risikoen.
- Veje og stier: Der er mange stier og ubefæstede veje i skoven. Der er behov for en befæstet aflægningsplads ved bilfast vej.

Gerå Skov

- Formål/driftsform: Afd. 141a, b og d er erstatningsløvskov og er indrettet som hundeskov. Litra a og d, som tidligere var juletrækultur blev i 2010 udtyndet som et flisprojekt. Konverteringen til lysåben løvskov foregår ved, at der fortrinsvis fjernes nåletræer ved tyndingerne og udelukkende anvendes løvtræ ved plantning. Afd. 140b, d og e samt 141c er udlagt som urørt skov. Afd. 140a konverteres ved underplantning fra ustabile fyrrearter til vintereg.
- Veje og stier: Der er mange stier og ubefæstede spor i skoven. Tilkørslen foregår ad delvis befæstet privat fællesvej. Den offentlige parkeringsplads ved Strandvejen kan i et vist omfang anvendes til aflægningsplads.

Melholt Plantage

- Formål/driftsform: Om skovens historie: Se afsnit 15.1.1 i planteksten. Smuk og rekreativ skov, hvor den store andel nåletræ løbende konverteres til hovedsageligt løvtræ ved underplantning. Både eg og bøg har fungeret godt under fransk bjergfyr. Bøg har desuden fungeret godt under ædelgran, mens vortebirk har fungeret godt på en stormfaldsflade. De meget vanskelige vækstforhold på indlandsklitterne har vist en tydelig rangordning blandt nåletræerne, hvor ædelgran og skovfyr er sunde og stabile. Grandis er OK indtil toppen bliver vindudsat. Rødgran, lærk, fransk bjergfyr og contortafyr har sundheds- og stabilitetsproblemer, som betinger, at de udfases.
- Veje og stier: Der er mange ubefæstede stier og spor i skoven. Den offentlige parkeringsplads ved Krogensvej kan i et vist omfang bruges som aflægningsplads.